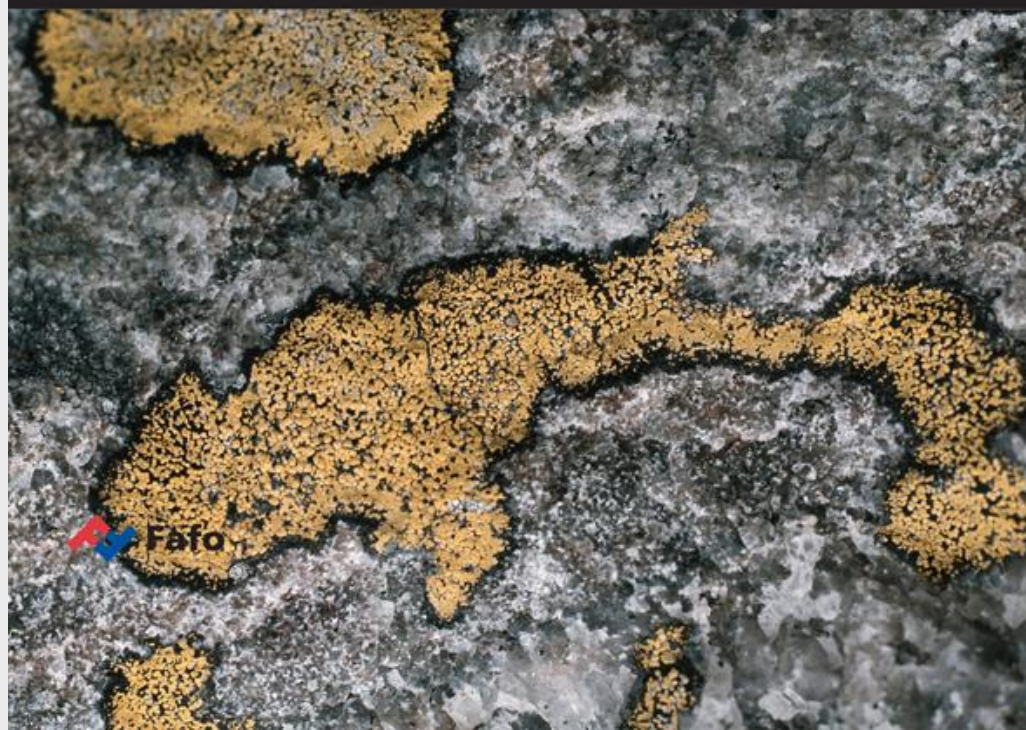

Heidi Gautun

Det nye barnevernbyråkratiet II

En kartlegging av samarbeid mellom kommune
og stat innen barnevernet

Heidi Gautun

Det nye barnevernbyråkratiet

En studie av samarbeid mellom kommune og stat
innen barnevernet

Følgende forhold sies å skape problemer for samarbeidet mellom kommunene og Bufetat:

- **Uklare ansvarsforhold**
- **Bufetat går inn på kommunenes ansvarsområde og overprøver deres beslutninger.**
- **Manglende kommunal kapasitet (stor nød i kommunene)**
- **Et mangelfullt tiltaksapparat (institusjoner, fosterhjem) i Bufetat**
- **Økt byråkratisering innad i Bufetat**
- **Andre svikter sitt ansvar**

Data og metode

- 1. Telefonintervjuundersøkelse i et landsrepresentativt utvalg av 259 ansatte/ledere i barnevernet i 259 kommuner/bydeler.**
- 2. Telefonintervjuundersøkelse blant 43 ansatte i fagteam (Bufetat)**

Skaper uklare ansvarsforhold problemer for samarbeidet?

- **88% av fagteaminformantene og 85% av kommuneinformantene opplever at ansvars- og oppgavefordeling mellom kommunen og det statlige barnevernet er klart definert gjennom lovverket.**
- **Likevel svarer 50 % av kommunene informantene og 86% av fagteaminformantene at de opplever uklarheter i møter om hvem som skal dekke noen typer utgifter.**

Overprøver fagteam kommunenes beslutninger?

- **Syv av ti av kommuneinformanter svarer at ansatte i fagteam overprøver deres beslutninger**
- **Fire av ti kommuneinformanter svarer at fagteam prøver å presse kommunene til å velge hjemmebaserte tiltak som MST, PMTO fremfor plassering utenfor hjemmet (fosterhjem, institusjon)**

Ressursmangel i kommunene?

- Halvparten av kommuneinformantene opplever ressursituasjonen i den kommunale barneverntjenesten som vanskelig
- Flere fagteaminformanter (79%) vurderer ressursituasjonen i kommunene som vanskelig

Oversikt over kommunefordelingen i forhold til innbyggertall . SSB-tall for 2010.

Under 10000	75%
10000-19999	13%
20000-49999	9%
50000 og over	3%

Fordeling på befolkningen i 4 kommunekategorier, etter innbyggertall. SSB tall for 2010.

Under 10000=28 %
10000-19999=19 %
20000-49999=26 %
50000 + (eks. Oslo)=27 %

Et mangelfullt og for lite differensiert tiltaksapparat i Bufetat?

Stort sprik i fagteaminformantene og kommuneinformantenes vurderinger av Bufetats tiltaksapparat!

45% av kommuneinformantene og 16 % av fagteaminformantene svarer at omfang av institusjonsplasser som tilbys er nokså/svært dårlig, eller varierer en del.

77% av fagteaminformantene og 51 % av kommuneinformantene mener institusjonsplassene som Bufetat tilbyr er differensierte og godt tilpasset ungdommene.

39% av kommuneinformantene og 21% av fagteaminformantene vurderer omfanget av hjemmebaserte tiltak i statlig regi som for knapt.

42% av kommuneinformantene og 45% av fagteaminformantene vurderer tilbudet av fosterhjemsplasser som for knapt.

Forts. samarbeid inn mot Fylkesnemnda

- **49% av fagteaminformantene og 41 % av kommuneinformantene svarer at kommunene må akseptere institusjonsplasser fra Bufetat i Fylkesnemnda selv om de mener at de ikke passer for ungdom som plasseres.**
- **49% av fagteaminformantene og 20% av kommuneinformanter svarer at Bufetat gir utfyllende beskrivelser av institusjonsplasser som følger med saker inn i fylkesnemnda.**

Et fåtall av fagteaminformantene og kommuneinformantene svarer at kommuner lar være å fremme saker i fylkesnemnda fordi;

- **1)fagteam ikke har tilbud**
- **2)fordi det oppstår uenigheter om institusjoner skal brukes**
- **3)eller at kommuner må trekke saker som fremmes for fylkesnemnda fordi fagteam ikke fremskaffer institusjonsplasser.**

Byråkratiets hovedintensjoner:

- Sikre at tjenester ytes effektivt
- Sikre likhet
- Sikre rettssikkerhet

Like mange fagteaminformanter som kommuneinformanter mener det er for mye byråkrati i Bufetat

- Kun halvparten av fagteaminformantene (49%) og enda færre kommuneinformanter (34%) sier seg enig i påstanden om at Bufetat er en effektiv organisasjon.
- Et stort flertall av både fagteaminformantene (88%), og kommuneinformantene (86%) sier seg enig i påstanden: Det er for mye byråkrati i Bufetat.
- Noe under halvparten av fagteaminformantene (44%) og halvparten (50%) av kommuneinformantene opplever Bufetat som en uoversiktlig organisasjon.
- Et stort flertall av både fagteaminformantene (88%) og kommuneinformantene (86%) sier seg enig i påstanden at byråkratiet i Bufetat har økt fordi departementet krever rapportering og systemer på nye områder.

Fagteaminformantene og kommuneinformantene har samme syn på hvilke tiltak og løsninger som kan bedre samarbeidet.

- **93% av kommuneinformantene og 98% av fagteaminformantene mener at det å øke ressursene betydelig i kommunenes barneverntjeneste vil føre til et bedre samarbeid**
- **78% av kommuneinformantene og 67% av fagteaminformantene mener en avbyråkratisering av Bufetat vil bedre samarbeidet**
- **87% av kommuneinformantene og 79% av fagteaminformantene svarer samarbeidet vil bli forbedret av at tiltaksapparatet i Bufetat bygges ut**
- **85% av fagteaminformantene og 77% av kommuneinformantene mener samarbeidet vil bli dersom andre kommunale etater/tjenester tar mer ansvar for barn/ungdom**
- **88% av kommuneinformantene og 98% av fagteaminformantene mener at samarbeidet vil bli bedre dersom psykiske helsetjenester tar mer ansvar**

Revurdere ansvarsfordeling mellom stat og kommune ?

- **44% av kommuneinformantene og 30% av fagteaminformantene ønsker å endre dagens system med todeling av ansvar og oppgaver mellom stat og kommune. I tillegg er det 10 % i begge gruppene som svarer at de ikke er sikker på hva de skal svare på spørsmålet.**

Hovedkonklusjoner:

- Mange funn i den kvalitative studien understøttes av kartleggingen, men enkelte av problemene som kom fram i den kvalitative studien oppleves kun av noen få, dessuten blir bildet mer nyansert.
- Kritikken mot Bufetat handler ikke om konflikter mellom enkeltpersoner og ansatte.
- Frustrasjon og kritikk er et uttrykk for en følelse av avmakt som skyldes organisatoriske forhold (opplevelsen av et ineffektivt byråkrati i Bufetat), manglende ressurser i kommunene, et begrenset tiltaksapparat i Bufetat, og føringer som kommer fra politiske myndigheter og toppen av Bufdir.
- Føringerne bidrar til at kommunene opplever at fagteam beveger seg inn på deres ansvarsområde og overprøver deres beslutninger. For det andre opplever kommunen at bestemmelser og føringer fra sentralt hold påfører kommunene arbeid, som stjeler tid som kunne vært brukt på familier og barn.
- Størst problemer rapporteres fra store kommuner, særlig de største byene.
- Fagteaminformantene beskriver mange av de samme problemene som kommuneinformantene, samtidig er det beskrivelser og vurderinger som de ikke kjenner seg igjen i.
- Fagteaminformantene og kommuneinformantene har samme syn på hvilke tiltak og løsninger som kan bedre samarbeidet.